

Låt inte Rickard Nordin och Centerpartiet motverka den för elkunderna så viktiga elmarknadsreformen med kunderna i centrum på elmarknaden.

I en intervju i Dagens Industri den 19 maj förordar Rickard Nordin (c) att den elhandlarcentriska modellen skrotas. Han gör detta utan några sakliga argument och på ett sådant sätt att vi kan ifrågasätta om han förstår hur elmarknaden fungerar. Branschorganisationen Oberoende Elhandlare vill därför göra några klargöranden kring varför det är viktigt att elmarknadsreformen med den elhandlarcentriska (kundcentriska) modellen genomförs så snart som möjligt.

Sverige avskaffade år 1996 som tredje land i världen elmarknadsmonopolet och skapade en marknad med konkurrens för produktion och handel med el. Elnäten är med nödvändighet monopol och för dem gäller en reglering med krav på ökad effektivitet som tillsynsmyndigheten (Energimarknadsinspektionen) svarar för. Elnätsföretagen får inte köpa eller sälja någon el utöver den el som krävs för att täcka nätbolagets överföringsförluster. Av detta följer att det inte är nätbolagen som svarar för de dyra anvisningsavtalen utan det är elhandelsbolagen. Att ett handslag mellan politiker och nätbolagen skulle lösa problemet med anvisningsavtalen och dessutom kunna ersätta elmarknadsreformen är ett uttryck för okunskap. En fungerande konkurrens på elmarknaden kräver ett väldefinierat och transparent regelverk med en aktiv tillsyn.

Syftet med omregleringen av elmarknaden var att ge elkunderna möjligheter att få bättre elavtal genom att kunna välja mellan konkurrerande elleverantörer. Tanken har sedan dess utvecklats så att marknaden ska bli en gemensam nordisk slutkundsmarknad och på sikt även till en europeisk elmarknad. I Sverige implementerar vi nu ett stort energipolitiskt regelverk från EU.

Den föreslagna modellen ligger i linje med intentionerna med en gemensam nordisk slutkundsmarknad och den energimarknadsreform som är beslutad inom EU och nu implementeras i Sverige.

I Nordins intervju använder han det faktum att införandet av elmarknadsreformen som ett argument för att skrota reformen. Några andra sakliga argument för sitt förslag har han inte. Att reformen har tagit tid beror på behovet av effektiva och säkra rutiner för datahantering och informationsutbyte i samband med leverantörsbyten och fakturering. Detta görs i Sverige i likhet vad som sker i andra länder genom att Sverige utvecklar en elmarknadshubb, som ska underlätta införandet av den elhandlarcentriska modellen. Svenska Kraftnät, som har fått ansvaret av Regeringen att utveckla hubben, har kommit långt i sitt arbete med detta. Arbetet har kommit så långt och så stora investeringar i utvecklingen av elmarknadshubben har nu gjorts att det vore oförsvarligt att avbryta arbetet nu.

Fördelarna med den elhandlarcentriska modellen är uppenbara:

Det blir enklare för kunden när elhandelsföretaget blir den primära kontakten och kunden får bättre överblick. Det kommer också tvinga fram större tydlighet och enkelhet för kunderna och ansvarstagande från elbolagen.

En faktura för nät och el, vilket skapar enkelhet och tydlighet för kunden.

Kund- och avtalsprocesser effektiviseras när information kan hämtas direkt från Elmarknadshubben.

Det blir ett ökat fokus på datakvalitet och säkerhet.

Effektivare informationsutbyte för elmarknaden, då dagens ”alla-till-alla” kommunikation ersätts med ett centralt system.

Minskad administration för elnätsföretag genom att hubben tar över ett antal arbetsuppgifter, vilket minskar elnätsföretagens administrativa börda.

Effektivare nätavräkning genom att nätavräkningen flyttas till en central och framtidssäkrad lösning samtidigt som elnätsföretagen avlastas.

Konkurrensen ökar för elhandelsföretagen då alla elhandlare hanteras lika och uppstart av ny elhandelsverksamhet underlättas.

Möjliggör utvecklingen av nya energitjänster.

När det gäller införandet av denna kundfokuserade modell anser vi att den behöver införas i ett steg med alla moment som ger kundnytta, d.v.s. en kontakt för kunden (enbart kontakt med elhandelsbolaget), en faktura, standardiserade processer för flytt, fullmakter, leverantörsbyten m.m. Det finns inte någon anledning att införa en elmarknadshubb, utan att samtidigt införa den kundcentriska modellen.

Konkurrens tvingar fram tydlighet, miljöinnovation och digitalisering

Införandet av denna kundcentriska modellen tillsammans med digitaliseringen av elmarknaden kommer per automatik att tvinga marknadens spelare att förenkla och tydliggöra sin kommunikation med kunderna eftersom elhandlarna utsätts för hårdare konkurrens. Kunden kommer att kunna fokusera på valet av elhandlare som arbetar för flexibla och miljömässigt attraktiva lösningar istället för att behöva hantera flera fakturor med olika priser och skatter.

Modellen innebär bland annat att elkunderna måste göra aktiva val av elleverantörer, vilket medför att dagens anvisningsmodell ersätts. Fler kunder får på så sätt möjlighet att bli aktiva på marknaden. Dessutom kommer denna modell påskynda digitaliseringen av elmarknaden och medföra att inträdesbarriärerna för nya aktörer minskar. Den gör också att elmarknaden utifrån kundernas perspektiv kommer fungera liknande som andra tjänsteleverantörer av telefoni och bredband.

Sammantaget innebär den elhandlarcentriska modellen att vi får en kundcentrisk modell och en kunddriven utveckling på en än mer konkurrensutsatt marknad.

Kunderna drabbas av förseningen

Dessvärre har denna angelägna marknadsreform dragit ut på tiden flera år då det ännu inte tagits något beslut om att införa den. Regeringen måste sätta kunderna i centrum på elmarknaden och inte låta dem vänta mer på denna kostnadssänkande reform. Varje år reformen skjuts upp medför onödiga merkostnader för elkonsumenterna.

Stockholm den 1 juni 2020

Kenneth Johansson
VD
Enkla Elbolaget

Johannes Boson
VD
Telge Energi

Mikael Söderman
Sverigechef
Nordic Green Energy

Claes Nilsson
Affärsutvecklare och ägare
Zavann AB

Eva Edlund Lendic
Ordförande
Oberoende Elhandlare

Bo Lindörn
Kanslichef
Oberoende Elhandlare